

Lublin, 25 stycznia 2011 r.

RIO – II – 601/45/2010

Pan Zenon Madzela
Wójt Gminy Borzechów
24 - 224 Borzechów

Szanowny Panie Wójcie,

W dniach od 18 sierpnia do 27 października 2010 r. (z uzasadnionymi przerwami) inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie przeprowadzili kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Borzechów. Protokół omówiono i podpisano 26 listopada 2010 r.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości będące wynikiem nieprzestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa bądź błędnej ich interpretacji.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości stwierdzono liczne nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych. Ujawniono niesporządzenie wszystkich wymaganych sprawozdań budżetowych Urzędu Gminy, jak również wykazanie w tych sprawozdaniach danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stwierdzono nierzetelne sporządzenie bilansu Urzędu Gminy za 2009 r. oraz błędy przy prezentowaniu danych w bilansie z wykonania budżetu gminy za 2009 r.

Stwierdzono szereg nieprawidłowości przy realizacji dochodów budżetowych, w tym m.in.: niesprawdzanie deklaracji podatkowych, prowadzenie ewidencji księgowej podatków z naruszeniem obowiązujących przepisów, nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania Rb-PDP za 2009 r. oraz nieprowadzenie konsekwentnego postępowania

zmierzającego do wyegzekwowania zaległości podatkowych, przez co dopuszczono do przedawnienia zobowiązań podatkowych w kwocie co najmniej 6.872,67 zł.

Spośród ujawnionych nieprawidłowości w zakresie wydatków bieżących i majątkowych należy zwrócić uwagę na dokonywanie wydatków przekraczających kwoty zaplanowane w budżecie gminy i w planie finansowym Urzędu Gminy w 2008 r. i 2009 r., naruszenie kompetencji kierowników gminnych jednostek organizacyjnych do dysponowania środkami finansowymi ujętymi w planach finansowych tych jednostek, nieprawidłowości związane z formułowaniem treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz ogłoszeń o zamówieniu, nieprawidłowości w zakresie informowania o wyniku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz dokonanie niedopuszczalnych zmian do umowy o budowę gimnazjum.

W zakresie dodatków uzupełniających dla nauczycieli stwierdzono ustalenie i wypłacenie tych dodatków nauczycielom stażystom i nauczycielom mianowanym za 2009 r. w nieprawidłowej wysokości, na skutek błędów popełnionych przy ustalaniu liczby etatów tych nauczycieli.

Na uwagę zasługuje również nieprawidłowy sposób prowadzenia ewidencji księgowej składników majątkowych gminy, zwłaszcza środków trwałych oraz poważne zaniedbania obowiązków, wynikających z ustawy o rachunkowości, w zakresie inwentaryzacji aktywów i pasywów jednostki.

Kontrola ponownie ujawniła nieprawidłowości, będące przedmiotem wniosków pokontrolnych zawartych w wystąpieniu nr RIO – II – 60/77/2006 z 19 stycznia 2007 r.

Niektóre z ujawnionych nieprawidłowości zostały wyeliminowane w trakcie kontroli, po udzieleniu stosownego instruktażu; w tym zakresie nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

1.1 Nieprawidłowe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę)

rachunkowości, w wyniku:

- *nieokreślenia sposobu powiązania kont ksiąg pomocniczych (prowadzonych techniką ręczną) z kontami księgi głównej,*
- *niewskazania aktualnej wersji stosowanego oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,*
- *wskazania nieprawidłowego terminu rozpoczęcia dokonywania odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,*
- *ustalenia zasady dokonywania przypisu należności z tytułu podatków i opłat lokalnych realizowanych przez Urząd Gminy i dochodów z majątku gminy – ostatniego dnia kwartału,*
- *nieopisania działania opcji „skutki obniżenia stawek – narastająco”, stanowiącej podstawę sporządzenia sprawozdania Rb-PDP.*

Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, przez:

- *określenie sposobu powiązania wszystkich kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej,*
- *wskazanie aktualnej wersji oprogramowania wykorzystywanego w jednostce i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,*
- *wskazanie prawidłowego terminu rozpoczęcia dokonywania odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, tj. przypadającego nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do używania,*
- *ustalenie zasady bieżącego dokonywania przypisu należności na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, tj. zasady wprowadzania do ksiąg rachunkowych danego miesiąca wszystkich zdarzeń, które nastąpiły w tym okresie sprawozdawczym,*
- *sporządzenie opisu działania opcji „skutki obniżenia stawek – narastająco”, stanowiącej podstawę sporządzenia sprawozdania Rb-PDP „Roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy”,*

stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. „a” i „c” oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), w związku z przepisami § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek

budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), zwanego w dalszej części tego wystąpienia „rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.”, mając na uwadze przepisy art. 32 ust. 1 i art. 33 ust. 1 powołanej ustawy.

Ustalenie i bieżąca aktualizacja dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości należy do obowiązków kierownika jednostki, w myśl przepisów art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości – str. 5, 6, 59 protokołu.

- 1.2. *Prowadzenie kont ksiąg pomocniczych do kont 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (w zakresie opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, dochodów z najmu, dzierżawy i użytkowania wieczystego, podatku od środków transportowych oraz podatku rolnego i leśnego od osób prawnych) i 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” – inną techniką niż określona w dokumentacji opisującej przyjęte zasady prowadzenia rachunkowości.*

Księgi rachunkowe prowadzić w sposób określony w dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. W przypadku podjęcia decyzji o prowadzeniu ksiąg rachunkowych w inny – niż ustalony w przepisach wewnętrznych – sposób, dokonać odpowiednich zmian w obowiązującej dokumentacji, stosownie do przepisów art. 10 ust. 2 tej ustawy – str. 7 protokołu.

- 1.3. *Nieoznaczenie dziennika częściowego pn. „Budowa gimnazjum i sali gimnastycznej w Borzechowie” (prowadzonego ręcznie) nazwą jednostki, której dotyczy oraz nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej, a także co do roku obrotowego; niezachowanie chronologii zapisów w tym dzienniku i na kontach księgi głównej.*

Księgi rachunkowe trwale oznaczać nazwą jednostki, której dotyczą oraz nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej, a także wyraźnie - co do roku obrotowego, stosownie do przepisów art. 13 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

Zapisów w dzienniku i na kontach księgi głównej dokonywać w kolejności chronologicznej, zgodnie z przepisami art. 14 ust. 1 i 15 ust. 2 tej ustawy. – str. 8, 9 protokołu.

- 1.4. *Niezamieszczanie w dzienniku budżetu i dzienniku Urzędu Gminy (prowadzonych przy*

użyciu komputera) danych pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.

Prowadząc księgi rachunkowe przy użyciu komputera – zamieszczać dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, stosownie do przepisów art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości – str. 13 protokołu.

1.5. Ewidencjonowanie operacji gospodarczych na kontach nieuwjętych w zakładowym planie kont budżetu i Urzędu Gminy.

Zapisów operacji gospodarczych dokonywać na kontach przewidzianych do stosowania w zakładowym planie kont, w związku z przepisami art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Jeżeli zamieszczona w zakładowym planie kont liczba kont syntetycznych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb prowadzenia prawidłowej ewidencji – uzupełnić zakładowy plan kont o konta dodatkowe, zgodne co do treści ekonomicznej z odpowiednimi kontami planu kont, stosownie do przepisów § 15 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

Ująć w zakładowym planie kont budżetu i Urzędu Gminy stosowane konta, wskazane w protokole kontroli i ustalić przyjęte zasady klasyfikacji na nich zdarzeń, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania tych kont, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości – str. 11, 13 protokołu.

1.6. Prowadzenie ewidencji analitycznej do kona 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” bez podziału na poszczególne jednostki budżetowe.

Zaprowadzić i prowadzić na bieżąco ewidencję analityczną do konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta, określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. – str. 14, 107 protokołu.

1.7. Niesporządzanie w 2009 i w okresie styczeń – wrzesień 2010 r. zestawień obrotów dzienników częściowych Urzędu Gminy.

Nieprawidłowe sporządzanie w 2009 i 2010 r. zestawień obrotów i sald kont księgi

głównej, w wyniku niewykazywania w nich sald kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych i sumy tych sald oraz danych wszystkich kont księgi głównej Urzędu Gminy.

Niesporządzenie na 31 grudnia 2009 r. zestawień sald kont ksiąg pomocniczych prowadzonych techniką ręczną.

Przy prowadzeniu dzienników częściowych, grupujących zdarzenia według ich rodzajów, sporządzać zestawienia obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy, stosownie do przepisów art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości, w związku z przepisami § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, sporządzać kompletne zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej (obejmujące obroty i salda wynikające ze wszystkich kont syntetycznych), a co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych - zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, zgodnie z przepisami art. 18 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości – str. 9, 12, 14 protokołu.

1.8. Przypadki nieujęcia w księgach rachunkowych Urzędu Gminy roku 2009 wszystkich kosztów dotyczących tego roku.

W księgach rachunkowych jednostki ujmować wszystkie obciążające ją koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości – str. 15 protokołu.

1.9. Przypadki ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych innego okresu sprawozdawczego niż ten, w którym nastąpiły.

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości – str. 16, 97 protokołu.

1.10. Niezamieszczenie daty na niektórych dokumentach wpływających do Urzędu Gminy (fakturach, rachunkach, sprawozdaniach składanych przez kierowników jednostek organizacyjnych gminy, oświadczeniach o wartości sprzedaży napojów alkoholowych

w roku poprzednim).

Na dokumentacji wpływającej na nośniku papierowym umieszczać i wypełniać pieczęć wpływu zawierającą między innymi datę wpływu, stosownie do przepisów § 42 ust. 2 w związku z przepisami § 7 pkt 6 załącznika Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67) – str. 17, 19, 20 61 protokołu.

1.11. Niesporządzenie jednostkowych sprawozdań Urzędu Gminy: Rb-27S za 2009 r. oraz Rb -N za I i II kwartał 2010 r.

Wykazanie – w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27S za 2009 r. – danych niezgodnych z ewidencją księgową w zakresie zaległości, nadpłat i należności w podatku od nieruchomości, rolnym leśnym i od środków transportowych.

Sporządzać jednostkowe sprawozdania Urzędu Gminy:

- Rb-27S „Miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” – za każdy kolejny miesiąc kalendarzowy i za rok, stosownie do przepisów § 4 pkt 3 lit. b i § 19 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),
- Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” (obejmujące swym zakresem zarówno urząd będący jednostką budżetową, jak i jej organ) – według stanu na koniec pierwszego, drugiego, trzeciego i czwartego kwartału roku budżetowego, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, § 6 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

Zbiorcze sprawozdania sporządzać na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu, w którym wykazywać dane wynikające z ksiąg rachunkowych, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej – str. 18, 40, 41, 47, 56, 57 protokołu.

1.12. Niewyegzekwowanie od kierownika Gminnej Biblioteki Publicznej w Borzechowie obowiązku przedłożenia wójtowi gminy sprawozdań Rb-N i Rb-Z za I kwartał 2010 r.

Egzekwować od kierownika instytucji kultury obowiązek przedkładania wójtowi gminy jednostkowych sprawozdań Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” i Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji ”, zgodnie z przepisami § 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych – str. 18 protokołu.

1.13 Niewyegzekwowanie od dyrektorów szkół obowiązku terminowego złożenia sprawozdań finansowych za 2009 r.

Egzekwować od kierowników jednostek budżetowych gminy obowiązek składania sprawozdań finansowych wójtowi gminy w terminie do dnia 31 marca roku następnego, stosownie do przepisów § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. – str. 20 protokołu.

1.14. Nierzetelne sporządzenie bilansu jednostki Urząd Gminy za 2009 r., przez:

- niewykazanie aktywów i pasywów wynikających z ewidencji księgowej dotyczącej inwestycji „Budowa gimnazjum i sali gimnastycznej w Borzechowie” (w tym m.in. wartości środków trwałych w budowie na kwotę 912.677 zł),
- wykazanie niektórych danych niezgodnie z ewidencją księgową (pozostałe rozrachunki zaniżono o kwotę 126 zł),
- wykazanie niektórych danych w niewłaściwych pozycjach (stan środków pieniężnych na rachunku bankowym wykazano jako „Inne środki pieniężne” zamiast „Środki pieniężne na rachunkach bankowych”).

Nieprawidłowe sporządzenie bilansu z wykonania budżetu gminy za 2009 r., w wyniku:

- wykazania niektórych wartości aktywów w niewłaściwych wierszach tego sprawozdania oraz niewykazania zobowiązania wobec budżetów (w kwocie 17 zł),
- wykazaniu zobowiązań krótkoterminowych w kwocie 158.668 zł jako zobowiązań długoterminowych.

Bilans jednostki budżetowej Urząd Gminy oraz bilans z wykonania budżetu gminy sporządzać w sposób rzetelny i prawidłowy, zawierając w nich informacje określone w załącznikach Nr 5 i 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca

2010 r., stosownie do przepisów § 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 6 tego rozporządzenia oraz zgodnie z przepisami art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze, że zobowiązania krótkoterminowe to zobowiązania, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, stosownie do przepisów art. 3 ust. 1 pkt 22 tej ustawy – str. 21 - 24 protokołu.

2. W zakresie gospodarki pieniężnej i rozrachunków:

2.1. Niezachowanie zgodności zapisów na koncie 135/JF „Rachunek środków ZFŚS” i 135/JS „Rachunek środków GFOS” z zapisami w księgowości banku.

Na kontach rachunków bankowych dokonywać zapisów zgodnie z zapisami w księgowości banku, stosownie do zasad funkcjonowania konta 135 „Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia”, określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., mając na uwadze przepisy art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości – str. 26, 27 protokołu.

2.2 Przypadek dokonania zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy – w części pozostawionej na pokrycie roszczeń z tytułu gwarancji – na miesiąc przed upływem terminu gwarancji.

Dokonywanie zwrotu zabezpieczeń należytego wykonania umów - wniesionych w formie pieniężnej – bez odsetek wynikających z umowy rachunku bankowego, na którym były one przechowywane (co najmniej od 2007 r.).

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy w części pozostawionej na zabezpieczenie roszczeń z tytułu:

- gwarancji, w odniesieniu do zabezpieczeń wniesionych w postępowaniach wszczętych przed 22 grudnia 2009 r. - w związku ze zmianą przepisów art. 147 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.),
- rękojmi za wady fizyczne rzeczy, w odniesieniu do zabezpieczeń wniesionych w postępowaniach wszczętych po dniu 22 grudnia 2009 r., zwracać nie później niż w 15 dniu po upływie okresu odpowiednio gwarancji lub rękojmi za wady fizyczne rzeczy, stosownie do przepisów art. 151 ust. 3 ustawy Prawo

zamówień publicznych, mając na uwadze fakt, że zabezpieczenie ma służyć pokryciu roszczeń zamawiającego z tytułu gwarancji lub rękojmi, stąd powinno być w dyspozycji zamawiającego do upływu terminu gwarancji lub rękojmi.

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy – wniesione w pieniądzu – zwracać wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy, zgodnie z przepisami art. 148 ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zwrócić wykonawcom odsetki od zabezpieczeń wniesionych w formie pieniężnej i przechowywanych na rachunku bankowym Urzędu Gminy – str. 28 protokołu.

- 2.3. *Nieprzeprowadzenie na 31 grudnia 2009 r. inwentaryzacji należności i zobowiązań wykazanych w księgach rachunkowych budżetu i Urzędu Gminy (z wyjątkiem zobowiązań ujętych na kontach 260/O i 134/O) .*

Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać inwentaryzację wszystkich należności i zobowiązań jednostki, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o rachunkowości – str. 29, 30, 42 protokołu.

3. W zakresie wykonania budżetu:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

3.1.1 Opodatkowanie gruntów stanowiących współwłasność:

- osoby prawnej z osobami fizycznymi - na podstawie dwóch deklaracji na podatek rolny, złożonych przez osobę prawną i jedną z osób fizycznych, w których osoba prawna wykazała zarówno grunty będące w jej wyłącznym posiadaniu, jak i grunty będące we współposiadaniu, a osoba fizyczna wyliczyła należny podatek w wysokości odpowiadającej jej udziałowi w tej współwłasności, mimo wykazania całego gruntu będącego przedmiotem współwłasności,

- Skarbu Państwa i osoby fizycznej - na podstawie deklaracji na podatek leśny, w której zarządca gruntów Skarbu Państwa wykazał zarówno grunty, będące w jego wyłącznym posiadaniu, jak i grunty będące we współposiadaniu.

Opodatkowanie jedną decyzją wymiarową gruntów stanowiących współwłasność małżonków oraz gruntów stanowiących odrębną własność jednego z małżonków.

Przy opodatkowaniu gruntów stanowiących współwłasność dwóch lub więcej podmiotów uwzględniać zasadę, że grunty te stanowią odrębny przedmiot opodatkowania, co oznacza, że podatnik (osoba fizyczna lub osoba prawna) powinien wykazać w odrębnej informacji (deklaracji) – obejmującej grunty stanowiące współwłasność – cały grunt, a nie tylko część odpowiadającą jego udziałowi we współwłasności i wyliczyć podatek od całego gruntu stanowiącego współwłasność, gdyż obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach, przy czym do odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania podatkowe stosować przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) dla zobowiązań cywilnoprawnych, stosownie do przepisów art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.) i art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682 z późn. zm.), w związku z art. 91 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.).

W sytuacji gdy użytki rolne albo grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych stanowią gospodarstwo rolne prowadzone w całości przez jednego ze współwłaścicieli – podatek ustalać temu współwłaścicielowi, który w całości prowadzi to gospodarstwo, zgodnie z art. 3 ust. 6 ustawy o podatku rolnym.

Grunty stanowiące odrębną własność małżonków opodatkowywać w drodze odrębnych decyzji wymiarowych, w związku z przepisami art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym i art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku leśnym, stosownie do których podatnikiem jest osoba fizyczna będąca właścicielem gruntów – str. 31, 37, 39, 44, 46 protokołu.

3.1.2. Bezzasadne złożenie przez Urząd Gminy deklaracji na podatek rolny.

Przestrzegać zasady wyrażonej w przepisach art. 3a pkt 2 ustawy o podatku rolnym, zgodnie z którą, obowiązek podatkowy w podatku rolnym nie dotyczy gmin, co oznacza, że gmina nie powinna składać deklaracji na podatek rolny – str. 33 protokołu.

3.1.3. Zwolnienie szkoły podstawowej z podatku rolnego, mimo niezłożenia przez tę jednostkę wniosku o zwolnienie.

Szkoły publiczne, będące posiadaczami użytków rolnych, opodatkowywać podatkiem rolnym, na podstawie przepisów art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku rolnym. Szkoły korzystają ze zwolnienia z podatku rolnego – na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatku rolnym – w zakresie gruntów zajętych na działalność oświatową,

w sytuacji gdy szkoła złoży wniosek o zwolnienie, a organ podatkowy udzieli zwolnienia na podstawie decyzji, stosownie do przepisów art. 13d ust. 1 tej ustawy, przy czym zwolnienie stosowane jest od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek (art. 13d ust. 3 ustawy). W przypadku gdy szkoła nie złoży wniosku, zwolnienie z podatku rolnego nie może być zastosowane – str. 34 protokołu.

3.1.4. Niesprawdzanie deklaracji podatkowych, o czym świadczy:

- bezpodstawne wykazanie w deklaracjach na podatek od nieruchomości, złożonych przez jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej oraz parafie, użytków rolnych niezajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, jako zwolnionych z tego podatku uchwałą Rady Gminy (w trakcie kontroli od 10 – spośród wszystkich 11 – jednostek OSP wyegzekwowano korekty deklaracji na podatek od nieruchomości i deklaracji na podatek rolny za lata 2006 – 2010),*
- niewykazanie w deklaracjach na podatek od nieruchomości, złożonych przez parafie, powierzchni budynków mieszkalnych zwolnionych z tego podatku uchwałą Rady Gminy,*
- opodatkowanie podatników na podstawie deklaracji złożonych na nieprawidłowym formularzu,*
- niekorygowanie deklaracji na podatek od nieruchomości i od środków transportowych, mimo wykazania w nich przez podatników należnego podatku bez zaokrąglenia (przypadki),*
- opodatkowanie podatników na podstawie deklaracji na podatek rolny, w których zastosowano nieprawidłową stawkę podatku (przypadki),*
- opodatkowanie podatników na podstawie niekompletnie wypełnionych deklaracji (przypadki).*

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 Ordynacji podatkowej.

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, skorzystać – w ramach czynności sprawdzających – z uprawnienia do żądania złożenia niezbędnych wyjaśnień lub jej uzupełnienia, na podstawie przepisów art. 274a § 2 cytowanej ustawy.

W przypadku niezłożenia przez podatników deklaracji na wymaganym formularzu bądź niedołączenia do deklaracji wymaganych załączników, postępować w sposób wskazany w przepisach art. 274 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej.

W sytuacji gdy złożona przez podatnika deklaracja zawiera błędy rachunkowe, inne oczywiste omyłki albo wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami – korygować deklarację, dokonując stosownych poprawek, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego w wyniku korekty nie przekroczy kwoty 1.000 zł, zgodnie z przepisami art. 274 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej. Podatnikowi doręczyć uwierzytelnioną kopię skorygowanej deklaracji wraz z informacją o – związanej z korektą deklaracji – zmianie wysokości zobowiązania podatkowego, w myśl przepisów art. 274 § 2 Ordynacji podatkowej.

Jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego w wyniku korekty przekroczy kwotę 1.000 zł – wzywać podatnika do jej skorygowania oraz do złożenia niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej. W razie niezłożenia deklaracji – przeprowadzać postępowanie podatkowe i określać decyzją prawidłową wysokość zobowiązania podatkowego, stosownie do przepisów art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287), a także art. 1 ustawy o podatku rolnym, w związku z art. 2 ust. 2 z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.), zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków, przy czym grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów jako użytki rolne, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, podlegają opodatkowaniu podatkiem rolnym. Wykazanie w deklaracji na podatek od nieruchomości użytków rolnych, niezajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, jako zwolnionych z podatku od nieruchomości uchwałą Rady Gminy nie znajduje uzasadnienia w przepisach prawa.

Zwracać uwagę na prawidłowość zastosowanych stawek podatkowych dla danego rodzaju pojazdu, mając przy tym na uwadze, że w przypadku środków transportowych stanowiących zespoły pojazdów podstawą opodatkowania jest dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów, w związku z przepisami art. 8 pkt 3 - 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. W przypadku wątpliwości co do parametrów technicznych pojazdu, korzystać z uprawnienia do przeprowadzenia oględzin, na podstawie art. 198 § 1 Ordynacji podatkowej, a jeżeli w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, korzystać z uprawnienia do powołania biegłego w celu wydania opinii, zgodnie z art. 197 § 1 tej ustawy.

Wystąpić do wskazanych w protokole podatników o przedłożenie deklaracji podatkowych i korekt deklaracji również za lata ubiegłe, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, określonego w przepisach art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej. W przypadku niewywiązania się z tego obowiązku, określić stosowną decyzją – na podstawie art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej – wysokość zobowiązania podatkowego – str. 34, 35, 37 - 39, 55, 56, 58 protokołu.

3.1.5. Opodatkowanie osoby prawnej na podstawie decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego, mimo złożenia przez podatnika deklaracji na podatek rolny.

Osoby prawne opodatkowywać podatkiem rolnym na podstawie deklaracji podatkowych, zgodnie z przepisami art. 6a ust. 8 pkt 1 ustawy o podatku rolnym. W razie niezłożenia deklaracji – przeprowadzać postępowanie podatkowe i określać decyzją prawidłową wysokość zobowiązania podatkowego, stosownie do przepisów art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej – str. 36 protokołu.

3.1.6. Opodatkowanie podatkiem rolnym gruntów, stanowiących wspólnoty gruntowe, niezgodnie z ewidencją geodezyjną.

Doprowadzić do zgodności danych zawartych w ewidencji podatkowej z danymi ewidencji geodezyjnej, w celu ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania, zgodnie bowiem z przepisami art. 21 ust. 1 Prawa geodezyjnego i kartograficznego podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków – str. 36, 37 protokołu.

3.1.7. Nieprawidłowości w zakresie ewidencji księgowej podatków, polegające na:

- prowadzeniu dwóch kont podatkowych w podatku leśnym dla osoby fizycznej,*
- dokonaniu przypisu podatku należnego za 2009 r. na podstawie dowodu wpłaty podatku (na którym podatnik wskazał, że wpłata dotyczy 2008 r.) zamiast na podstawie deklaracji,*
- niedokonaniu odpisu, mimo doręczenia podatnikowi decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowej,*
- dokonywaniu odpisu umorzonych zaległości pod datą inną niż data odbioru decyzji, w tym dokonywaniu odpisu w 2010 r., mimo doręczenia decyzji w 2009 r. (przypadek) i dokonywaniu odpisu pod datą wydania decyzji.*

Poprawianie korektorem błędów w deklaracjach na podatek od środków

transportowych.

Dla każdego podatnika prowadzić odrębne konto (jedno) w każdym podatku, stosownie do przepisów § 11 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

Przypisów i odpisów podatków na kontach podatników dokonywać pod datą doręczenia decyzji oraz w miesiącu wpływu deklaracji podatkowej, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z § 9 ust. 2 cytowanego rozporządzenia i art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze przepisy art. 212 Ordynacji podatkowej, stosownie do których organ podatkowy wydający decyzję jest nią związany od chwili jej doręczenia.

W razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, postępować w sposób wskazany w przepisach art. 274 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze przepisy art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z przepisami § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego – str. 37 - 43, 51, 54, 55 protokołu.

3.1.8. Dokonywanie zapisów na kontach podatników oraz przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych bez określenia rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego będącego podstawą zapisu oraz wskazania daty operacji gospodarczej (daty przypisu/odpisu należności, daty wpłaty).

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać ze wskazaniem rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz daty operacji gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości w związku z § 9 ust. 2 w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego – str. 38, 54, 61 protokołu.

3.1.9. Niepodjęcie konsekwentnych czynności zmierzających do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do podatników zalegających z uiszczeniem zobowiązań podatkowych, w tym:

- niesystematyczne wystawianie tytułów wykonawczych bądź ich niewystawianie

i w konsekwencji dopuszczenie do przedawnienia zobowiązań podatkowych w kwocie co najmniej 6.872,67 zł,

- wystawienie tytułów wykonawczych na zaległości przedawnione (przypadki).

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.).

Jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisu prawa, do zobowiązanego wysłać upomnienie, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności – wystawiać tytuły wykonawcze i kierować je do właściwego miejscowo urzędu skarbowego systematycznie i bez zwłoki, stosownie do przepisów § 3 ust. 1, § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).

Tytuły wykonawcze wystawiać na nieprzedawnione zaległości, mając na uwadze przepisy art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej, w myśl których zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części wskutek przedawnienia. Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego oznacza, że figurujące na koncie podatnika zaległości podatkowe należy odpisać z konta, celem odzwierciedlenia stanu rzeczywistego, apodejmowanie działań przez organ podatkowy, mających na celu wyegzekwowanie zaległości wygasłych z mocy prawa, nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach, w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości i § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

Zweryfikować stan rozrachunków z podatnikami wskazanymi w protokole kontroli, a przedawnione zobowiązania odpisać z ich kont, w związku z art. 59 § 1 pkt 9 i art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

Zawiadomić organ egzekucyjny o zmianie wysokości należności objętych tytułami wykonawczymi - opisanymi w protokole kontroli - wynikającej z ich częściowego wygaśnięcia wskutek przedawnienia, stosownie do przepisów § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Korzystać z uprawnienia do występowania do właściwego miejscowo urzędu skarbowego z wnioskiem o udzielenie informacji o sposobie załatwienia wniosku

egzekucyjnego, stosownie do przepisów § 8 tego rozporządzenia – str. 41, 47 - 51 protokołu.

3.1.10. Nieprawidłowości w zakresie udzielania ulg w zapłacie podatków, w tym:

- wskazywanie w decyzjach – w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości osobom prawnym - nieobowiązujących od 1 maja 2007 r. przepisów w zakresie pomocy de minimis,*
- doręczanie decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych bez potwierdzenia ich odbioru (przypadki),*
- umorzenie części zaległości podatkowej, która na dzień złożenia wniosku i wydania decyzji była już przedawniona (przypadek),*
- rozszerzenie przez organ podatkowy zakresu żądania podatnika i w konsekwencji udzielenie ulgi, o którą podatnik nie wnioskował.*

W decyzjach w sprawie udzielenia ulgi w zapłacie podatku zamieszczać wszystkie elementy określone w przepisach art. 210 § 1 Ordynacji podatkowej, w tym aktualną podstawę prawną (art. 210 § 1 pkt 4 ustawy), przy czym jako podstawę prawną decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych, która stanowi pomoc de minimis, wskazywać m. in. przepisy rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L Nr 379 z 28.12.2006).

Decyzje doręczać za potwierdzeniem ich odbioru – podpisem i datą otrzymania przez podatnika, stosownie do przepisów art. 144 i 152 § 1 Ordynacji podatkowej.

W przypadku gdy wniosek o udzielenie ulgi w zapłacie podatku zostanie złożony po upływie terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, wydawać decyzję odmowną, w związku z art. 207 Ordynacji podatkowej.

Postępowanie podatkowe prowadzić zgodnie z treścią złożonego wniosku, pamiętając, że rozstrzygnięcie decyzji w sprawie ulgi w zapłacie podatku, o którym mowa w art. 210 § 1 pkt 5 Ordynacji podatkowej, winno odnosić się do całości zgłoszonego żądania, a rozszerzenie czy zgłoszenie nowego żądania należy wyłącznie do podatnika (decyzja w sprawie ulgi w zapłacie podatku nie może dotyczyć sprawy, która nie była przedmiotem złożonego wniosku), zgodnie z przepisami art. 167 § 1 Ordynacji podatkowej – str. 43, 53 protokołu.

3.1.11. Przeniesienie obowiązku podatkowego w podatku od nieruchomości i w podatku rolnym z właściciela na użytkownika nieruchomości (gruntów).

Podatkiem od nieruchomości (rolnym) opodatkowywać właściciela nieruchomości (gruntów), stosownie do przepisów art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 3 ust 1 pkt 1 ustawy o podatku rolnym; nie ma podstaw prawnych do przeniesienia obowiązku podatkowego z właściciela gruntów na osobę, która prowadzi działalność gospodarczą na tych gruntach – str. 44 - 46 protokołu.

3.1.12. Nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania Rb-PDP oraz zbiorczego sprawozdania Rb-27S za 2009 r., przez:

- *wyliczenie skutków obniżenia górnej stawki podatku od nieruchomości dla budynków mieszkalnych oraz skutków zwolnienia udzielonego uchwałą Rady Gminy dla tych budynków – na podstawie szacunkowych danych,*
- *niewykazanie skutków obniżenia górnej stawki w podatku rolnym od osób prawnych (w kwocie co najmniej 537 zł),*
- *zaniżenie skutków obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych (o 474,87 zł),*
- *zawyżenie skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości (co najmniej o 8.551,36 zł),*
- *wykazanie skutków udzielonych umorzeń zaległości podatkowej w kwocie innej niż wynikająca z rejestru przypisów i odpisów oraz doręczonych decyzji (zaniżono dane o kwotę około 5.624,05 zł).*

Wykazanie w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27S za okres od początku roku do 31 grudnia 2009 r. skutków obniżenia górnych stawek zaniżonych (o 2.524,47 zł) w wierszu „podatek od nieruchomości od osób prawnych” oraz zawyżonych (o 18.890,16 zł) w wierszu „podatek od nieruchomości od osób fizycznych”.

Niewyegzekwowanie od osób fizycznych (w tym właścicieli budynków mieszkalnych, zwolnionych z opodatkowania podatkiem od nieruchomości uchwałą Rady Gminy), obowiązku złożenia informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych.

W sprawozdaniu Rb-PDP i Rb-27S wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych przez gminę ulg i zwolnień oraz skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, stosownie do przepisów § 3 ust. 1 pkt 9, 10 i 11 w związku z § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek

samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Przy obliczaniu skutków obniżenia górnych stawek podatkowych (jako różnicy pomiędzy dochodami, jakie gmina mogłaby uzyskać stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinna uzyskać stosując niższe stawki uchwalone przez Radę Gminy) – wykazywanych w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy” – uwzględniać wszystkie przedmioty opodatkowania.

W kolumnie „Skutki udzielonych ulg i zwolnień...” wykazywać skutki zwolnienia wszystkich przedmiotów opodatkowania, przyjmując do ich wyliczenia stawkę podatku ustaloną w uchwale Rady Gminy.

Wszystkich podatników, którzy nie wywiązali się z – wynikającego z przepisów art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych obowiązku złożenia informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych – wzywać do ich złożenia, stosownie do przepisów art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej, w celu rzetelnego przedstawienia w sprawozdaniu Rb-PDP skutków obniżenia górnych stawek podatków i zastosowanych zwolnień.

Skutki zwolnień budynków mieszkalnych lub ich części ustalać na podstawie rzeczywistej powierzchni, wykazanej w informacjach o nieruchomościach i obiektach budowlanych.

W kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy” w zakresie umorzeń zaległości podatkowych wykazywać rzeczywiste kwoty dotyczące skutków udzielonych przez organ podatkowy umorzeń za dany okres sprawozdawczy, zgodne z rejestrem przypisów i odpisów, (§ 3 ust. 1 pkt 11 lit. a „Instrukcji...”).

Sporządzić skorygowane sprawozdania: Rb-PDP i Rb-27S za 2009 r. (również w formie elektronicznej) oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w terminie 14 dni od daty otrzymania tego wystąpienia; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt i wskazać, że korekta dokonana została w wyniku kontroli przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Lublinie – str. 51, 57 - 61 protokołu.

3.1.13. Niewydanie decyzji stwierdzającej wygaśnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z niewniesieniem opłaty w ustawowo określonym terminie.

Wydawać decyzje stwierdzające wygaśnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku niedokonania opłaty za korzystanie z tych zezwoleń w terminie określonym w przepisach art. 11¹ ust. 7 ustawy z dnia 26 października

1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.), stosownie do przepisów art. 18 ust. 12 pkt 5 tej ustawy w związku z art. 162 § 1 pkt 1 i § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) – str. 61 protokołu.

3.1.14. Naliczanie i pobieranie – w okresie od kwietnia 2009 r. do czerwca 2010 r. – czynszu najmu lokalu użytkowego w wysokości niższej niż wynikająca z zawartej umowy, co skutkowało zaniżeniem dochodów gminy z tego tytułu o kwotę 201,45 zł.

Wskazywanie w fakturach wystawianych najemcy i dzierżawcy lokali użytkowych innego, niż wynikający z umów, terminu płatności czynszu.

Czynsz z tytułu najmu naliczać i pobierać w wysokości ustalonej w zawartych umowach, w związku z przepisami art. 659 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).

W fakturach wystawianych najemcom i dzierżawcom określać termin płatności czynszu zgodnie z postanowieniami zawartych umów, mając na uwadze przepisy art. 669 § 1 Kodeksu cywilnego.

Podjąć działania mające na celu wyegzekwowanie niedopłaconej kwoty należnego gminie czynszu – str. 63, 64 protokołu.

Ponadto w związku z ustalonymi w umowach najmu i dzierżawy terminami płatności czynszu, powiązanych z dniem otrzymania faktury – rozważyć doręczanie faktur za potwierdzeniem ich odbioru, bądź ustalenie kalendarzowych terminów, w celu umożliwienia sprawowania kontroli nad terminowością dokonywanych wpłat czynszu oraz prawidłowego obliczania ewentualnych odsetek za zwłokę, mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) – str. 64 protokołu.

3.2. W zakresie wydatków bieżących:

3.2.1. Ustalenie – w „Regulaminie wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Borzechów” w przypadku jednego stanowiska urzędniczego – minimalnego poziomu wynagrodzenia zasadniczego w wysokości niższej od minimalnego poziomu wynagrodzenia zasadniczego dla tego stanowiska, określonego w rozporządzeniu w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

Dostosować postanowienia „Regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Borzechów”, wprowadzonego zarządzeniem Nr 18/09 Wójta Gminy Borzechów z 21 kwietnia 2009 r. do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398 z późn. zm.), przez określenie minimalnego poziomu wynagrodzenia zasadniczego na stanowisku zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w wysokości nie niższej od minimalnego poziomu wynagrodzenia zasadniczego dla tego stanowiska, określonego w IV Tabeli „Stanowiska, na których stosunek pracy nawiązano na podstawie umowy o pracę”, ujętej w załączniku Nr 3 do tego rozporządzenia – str. 65, 66 protokołu.

3.2.2 Dokonywanie wydatków przekraczających kwoty zaplanowane:

a) w budżecie gminy na 2008 r.:

- w dziale 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdziale 75412 „Ochotnicze straże pożarne”, § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia” w dniach 25 kwietnia – 18 grudnia 2008 r. o łączną kwotę 17.854,93 zł,
- w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” rozdziale 90015 „Oświetlenie ulic, placów i dróg”, § 4260 „Zakup energii” w dniu 27 listopada 2008 r. o kwotę 8.226,91 zł i w dniu 5 grudnia 2008 r. o kwotę 1.826,28 zł,

b) w planie finansowym Urzędu Gminy na 2009 r. – w dziale 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdziale 75412 „Ochotnicze straże pożarne”, § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia” w dniu 19 października o kwotę 301,11 zł i w dniu 2 listopada 2009 r. o kwotę 164,25 zł.

Wydatków publicznych dokonywać w granicach kwot określonych w uchwale budżetowej i w planie finansowym jednostki, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, stosownie do przepisów art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3 i art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych – str. 66 - 71 protokołu.

3.2.3. Nieprawidłowości w zakresie finansowania usług transportu uczniów z terenu gminy Borzechów do szkół publicznych, polegające na:

a) ujmowaniu (w latach 2008 – 2009) w planie finansowym Gimnazjum w Kłodnicy

Dolnej środków finansowych na dowożenie uczniów z terenu gminy do placówek specjalnych zajmujących się kształceniem uczniów niepełnosprawnych, w sytuacji gdy umowy na usługi dowożenia dzieci do tych placówek (oraz umowy na zwrot kosztów dojazdu do tych placówek) zawierał wójt, wypłatę zaś realizowano z rachunku bankowego Gimnazjum. W efekcie wójt gminy zaciągał zobowiązania związane z realizacją tych usług, w sytuacji gdy w planie finansowym Urzędu Gminy nie zaplanowano środków finansowych na realizację tego zadania, czym jednocześnie naruszył kompetencje dyrektora Gimnazjum w Kłodnicy Dolnej do dysponowania środkami ujętymi w planie finansowym tej jednostki,

- b) zatwierdzaniu do wypłaty (w latach 2008 – 2009) dowodów źródłowych dotyczących wydatków na dowożenie uczniów z terenu gminy do szkół publicznych przez wójta, zastępcę wójta i sekretarza gminy, w sytuacji gdy środki finansowe przeznaczone na te wydatki ujęte były w planach finansowych Gimnazjum w Kłodnicy Dolnej oraz Szkoły Podstawowej w Kłodnicy Dolnej, a wypłaty dokonywane były z rachunków bankowych tych jednostek - czym naruszono kompetencje dyrektorów tych jednostek do dysponowania środkami ujętymi w planach finansowych kierowanych przez nich jednostek,*
- c) zobowiązaniu dyrektora Gimnazjum w Kłodnicy Dolnej (w drodze stosownych zarządzeń wójta gminy obowiązujących w roku szkolnym 2007/2008 i 2008/2009) do udzielenia zamówienia publicznego na usługę dowożenia dzieci pełnosprawnych do Gimnazjum na rzecz PPKS Kraśnik - w efekcie czego dyrektor gimnazjum udzielił (w latach 2008 - 2009) zamówień publicznych temu wykonawcy bez stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, mimo tego że wartość zamówienia w poszczególnych latach przekraczała równowartość kwoty 14.000 euro.*

Nie zaciągać zobowiązań mających pokrycie w planach finansowych innych jednostek oraz nie zatwierdzać do wypłaty dowodów księgowych stanowiących podstawę dokonania wydatku z środków finansowych innych jednostek. Stosownie do przepisów art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, to kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, w tym za dysponowanie środkami ujętymi w jej planie finansowym. Kompetencje te, w przypadku kierowników jednostek oświatowych, wynikają również z przepisów art. 39 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), zgodnie z którymi dyrektor szkoły lub

placówki dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły lub placówki zaopiniowanym przez radę szkoły lub placówki i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie.

Zobowiązania związane z realizacją obowiązku zapewnienia bezpłatnego transportu uczniów z terenu gminy do szkół publicznych (dział 801, rozdział 80113) mogą być zaciągane przez wójta gminy w sytuacji gdy środki na ten cel ujęte są w planie finansowym Urzędu Gminy (wówczas wójt ma także prawo zatwierdzać do wypłaty dowody źródłowe stanowiące podstawę wydatków na ten cel).

Nie zobowiązywać kierowników jednostek organizacyjnych do wyboru wykonawcy zamówienia publicznego bez stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.). W przypadku gdy środki na realizację obowiązku zapewnienia bezpłatnego transportu uczniów z terenu gminy do szkół publicznych ujęte są w planach finansowych jednostek organizacyjnych, każda z tych jednostek może odrębnie oszacować wartość zamówienia w celu ustalenia, czy zachodzi obowiązek stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z przepisami art. 32 ust. 5 w związku z art. 4 pkt 8 tej ustawy. Umowy o zamówienie publiczne – w zakresie w jakim finansowane jest ono z środków ujętych w planie finansowym danej jednostki – podpisują wówczas kierownicy tych jednostek. Podjęcie decyzji o ujęciu środków finansowych na realizację tego obowiązku w planie finansowym Urzędu Gminy powoduje, że zamówienie publiczne obejmujące usługi dowożenia dzieci do szkół może zostać udzielone przez wójta gminy. Podstawą ustalenia wartości zamówienia jest wówczas całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością (przy uwzględnieniu zaplanowanych w planie finansowym Urzędu Gminy środków), stosownie do przepisów art. 32 ust. 1 powołanej ustawy – str. 79 - 82 protokołu kontroli Urzędu Gminy oraz str. 3-11 protokołu kontroli problemowej Gimnazjum i str. 3, 4 protokołu kontroli problemowej Szkoły Podstawowej w Kłodnicy Dolnej.

3.2.4. Nieprawidłowe ustalenie średniorocznej liczby etatów nauczycieli stażystów i mianowanych, zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez gminę Borzechów w 2009 r., w wyniku przyjęcia do jej obliczenia wymiaru etatu trzech nauczycieli – innego niż wynikający z dokumentów, będących podstawą obliczenia wymiaru czasu pracy (na skutek pomyłki przy wprowadzaniu danych do programu komputerowego), co skutkowało ustaleniem nieprawidłowej wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli stażystów i mianowanych obliczonych na podstawie Karty Nauczyciela oraz kwoty

różnicy między tak obliczonymi wynagrodzeniami a wynagrodzeniami faktycznie poniesionymi w tych grupach nauczycieli i w konsekwencji zawyżeniem jednorazowych dodatków uzupełniających wypłaconych nauczycielom stażystom (łącznie o 95,82 zł) oraz zaniżenie tych dodatków wypłaconych nauczycielom mianowanym (łącznie o 846,22 zł) – w przyjętej do kontroli próbie.

Nieprawidłowe ustalanie średniomiesięcznego etatu nauczycielom, którzy pobierali zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub zasiłek opiekuńczy, przez pomniejszenie etatów tych nauczycieli w miesiącu następnym po miesiącu, w którym pobierali te świadczenia (co nie miało wpływu na wysokość jednorazowego dodatku uzupełniającego).

Średnioroczną strukturę zatrudnienia nauczycieli ustalać na podstawie średniorocznej liczby etatów nauczycieli zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze zajęć (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, z uwzględnieniem uzyskania przez nauczycieli kolejnych stopni awansu zawodowego w danym roku, stosownie do przepisów § 3 ust. 1 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35).

Przy ustalaniu średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli nie uwzględniać liczby etatów nauczycieli, proporcjonalnie do okresów, w których pobierali zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub zasiłek opiekuńczy, stosownie do przepisów § 3 ust. 7 powołanego rozporządzenia, pomniejszając etat o te okresy w miesiącu, w którym wystąpiły.

Dokonać przeliczenia wysokości jednorazowych dodatków uzupełniających wypłaconych nauczycielom stażystom i nauczycielom mianowanym, w sposób przewidziany powołanymi przepisami, a następnie – w przypadku stwierdzenia, że kwota dodatków została zawyżona – wystąpić do nauczycieli o ich dobrowolny zwrot w wysokości nadpłaconej, a w przypadku odmowy rozważyć ich wyegzekwowanie od osób odpowiedzialnych za nieprawidłowe ustalenie i wypłacenie dodatków, stosując zasady określone w przepisach działu piątego ustawy Kodeks pracy, zaś w przypadku stwierdzenia, że kwota dodatków została zaniżona – wypłacić niedopłaconą kwotę dodatków.

Po przeliczeniu dodatków uzupełniających – sporządzić korektę sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego,

o którym mowa w przepisach art. 30a ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.) i przekazać Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Lublinie, Radzie Gminy, dyrektorom szkół prowadzonych przez gminę Borzechów oraz związkowi zawodowemu zrzeszającym nauczycieli, stosownie do przepisów art. 30a ust. 5 tej ustawy – str. 83 - 86 protokołu.

3.3. W zakresie zamówień publicznych:

3.3.1. Zamieszczenie w ogłoszeniu o zamówieniu i w specyfikacji istotnych warunków zamówienia na wykonanie odbudowy drogi w Kępie, sprzecznych zapisów dotyczących przewidywanych zamówień uzupełniających.

Niewskazywanie w specyfikacjach istotnych warunków zamówienia osób uprawnionych do porozumiewania się z wykonawcami.

Dochowywać należytej staranności przy formułowaniu treści ogłoszenia o zamówieniu oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jednoznacznie określając zamiary zamawiającego co do przewidywanych zamówień uzupełniających, których określenia wymagają przepisy art. 41 pkt 15 oraz art. 36 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W specyfikacji istotnych warunków zamówienia wskazywać osoby uprawnione do porozumiewania się z wykonawcami, stosownie do przepisów art. 36 ust. 1 pkt 7 powołanej ustawy – str. 88, 90 protokołu.

3.3.2. Nieprawidłowe formułowanie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia i treści ogłoszeń o zamówieniu, w zakresie dotyczącym możliwości złożenia oferty wspólnej oraz w zakresie dotyczącym warunków udziału w postępowaniu, opisu sposobu dokonywania ich oceny, a także wykazu oświadczeń i dokumentów jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia tych warunków, polegające na:

- bezzasadnym żądaniu – w specyfikacjach wszystkich kontrolowanych zamówień – złożenia przez każdego z wykonawców, wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, odrębnego formularza oferty,

- poinformowaniu – w specyfikacjach dotyczących remontu drogi w Kępie Borzechowskiej oraz budowy budynku gimnazjum w Borzechowie Kolonii – że wykonawcy składający ofertę wspólną muszą łącznie spełniać warunki wskazane w punkcie 1 ust. 2-5 specyfikacji, w sytuacji gdy taka jednostka redakcyjna w tych specyfikacjach nie występowała,

- bezpodstawnym żądaniu:

- * *od wykonawców biorących udział w postępowaniu na odbudowę drogi w Kępie – oświadczenia o braku przesłanek wykluczenia z postępowania wskazanych w przepisach art. 24 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych,*
- * *od wykonawców biorących udział w postępowaniu na odbudowę drogi w Kępie oraz na remont drogi w Kępie Borzechowskiej – sprzętu niezbędnego do wykonania zadania, w sytuacji gdy zamawiający nie wskazał sposobu dokonywania oceny spełniania warunku, tj. nie wskazał jakiego rodzaju sprzętem i w jakich ilościach ma dysponować wykonawca, by warunek został uznany za spełniony,*
- * *od wykonawców biorących udział w postępowaniu na odbudowę drogi w Kępie – zaświadczenia podmiotu uprawnionego do kontroli jakości potwierdzającego, że dostarczane produkty odpowiadają określonym normom lub specyfikacjom technicznym, w sytuacji gdy żądanie to zawarto jedynie w ogłoszeniu o zamówieniu (nie żądano go w specyfikacji), a zamawiający na etapie oceny ofert nie wzywał do uzupełnienia tego dokumentu wykonawców, którzy go nie złożyli,*
- * *od wykonawców biorących udział w postępowaniu na odbudowę drogi w Kępie – aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej.*

Przy formułowaniu treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia i treści ogłoszenia o zamówieniu przestrzegać przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 226, poz. 1817), w szczególności:

- nie wymagać – od wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia składania odrębnych formularzy ofertowych, ogranicza to bowiem ich prawo do złożenia wspólnej oferty w postępowaniu, wynikające z przepisów art. 23 ust. 1 i 3 powołanej ustawy,
- dochować należytej staranności przy formułowaniu treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w szczególności nie odwoływać się w jej treści do jednostek redakcyjnych, które nie istnieją, co może wprowadzać wykonawców w błąd,
- od wykonawców żądać wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, stosownie do postanowień art. 25 ust. 1 powołanej ustawy, mając na uwadze, że:

- * żądanie od wykonawców oświadczenia o braku przesłanek wykluczenia z postępowania wskazanych w przepisach art. 24 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych (przesłanki związane z prowadzonym postępowaniem) jest bezzasadne – wskazane w tym przepisie okoliczności, stanowiące podstawę do wykluczenia wykonawcy, zamawiający może stwierdzić wyłącznie po otwarciu ofert. Przepisy § 2 ust. 1 pkt 1 powołanego rozporządzenia uprawniają zamawiającego do żądania oświadczenia o braku przesłanek wykluczenia z postępowania wskazanych jedynie w przepisach art. 24 ust. 1 (przesłanki nie związane z prowadzonym postępowaniem),
- * żądanie dokumentów na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu – w sytuacji kiedy zamawiający tych warunków faktycznie nie sformułował jest zbędne (formalnie pozbawione podstaw prawnych). Ustalając warunki udziału w postępowaniu, zamawiający winien określić jednoznaczne, minimalne wymogi dostosowane do wielkości i stopnia skomplikowania zamówienia oraz do realnej sytuacji na rynku potencjalnych wykonawców. Sprecyzowanie konkretnych wymogów odnośnie do poziomu wiedzy i doświadczenia, potencjału technicznego i kadrowego oraz sytuacji ekonomicznej umożliwi zamawiającemu miarodajną ocenę możliwości wykonawcy co do należytego wykonania zamówienia,
- * zamawiający – stosownie do przepisów § 5 ust.1 pkt 3 powołanego rozporządzenia ma prawo żądania od wykonawców dostarczenia zaświadczenia podmiotu uprawnionego do kontroli jakości, potwierdzającego że dostarczane produkty odpowiadają określonym normom lub specyfikacjom technicznym, przy czym wcześniej powinien określić normy lub specyfikacje techniczne, których spełnianie ma potwierdzać ten dokument, a informację o tym żądaniu należy zamieścić zarówno w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jak i w ogłoszeniu o zamówieniu, stosownie do przepisów art. 25 ust. 1 powołanej ustawy,
- * żądanie od wykonawców aktualnego zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej nie znajduje podstaw w przepisach powołanego rozporządzenia. – str. 88 - 90 protokołu.

3.3.3. Sporządzenie protokołów postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na nieobowiązujących drukach. Niezawarcie w protokołach z postępowania informacji o zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego.

W trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia sporządzać

pisemny protokół z postępowania, zawierający wszystkie informacje wymagane w przepisach rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 223, poz. 1458). – str. 90 - 91 protokołu.

3.3.4. Nieprawidłowości w zakresie informowania o wynikach postępowania polegające na:

- *niezamieszczeniu informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty na stronie internetowej (w postępowaniu na odbudowę drogi gminnej w miejscowości Kępa) oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego (we wszystkich kontrolowanych postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego),*
- *zamieszczeniu informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty w postępowaniu na remont drogi gminnej w miejscowości Kępa Borzechowska oraz budowę budynku gimnazjum w Borzechowie Kolonii na stronie internetowej z opóźnieniem (odpowiednio: rok i 3 miesiące oraz 9 miesięcy po wyborze oferty),*
- *niezamieszczeniu – w informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty w postępowaniu na budowę budynku gimnazjum w Borzechowie Koloni – nazw (firm), siedzib i adresów wykonawców, którzy złożyli oferty, a także punktacji przyznanej ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łącznej punktacji,*
- *zamieszczeniu ogłoszeń o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych przed zawarciem umów w sprawie zamówienia publicznego (we wszystkich kontrolowanych postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego),*
- *niezamieszczeniu w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o udzieleniu zamówienia publicznego na budowę budynku gimnazjum w Borzechowie Koloni (w postępowaniu prowadzonym w trybie zamówienia z wolnej ręki na wykonanie robót dodatkowych).*

Niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty zamieszczać informacje wskazane w przepisach art. 92 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych – na stronie internetowej oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego, stosownie do przepisów art. 92 ust. 2 tej ustawy.

W informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty podawać nazwę (firmę), siedzibę i adres wykonawcy, którego ofertę wybrano oraz uzasadnienie jej wyboru, a także nazwy (firmy), siedziby i adresy wykonawców, którzy złożyli oferty wraz ze streszczeniem oceny i porównania złożonych ofert, zawierającym punktację przyznaną ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łączną punktację, stosownie do przepisów

art. 92 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy.

Niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego o wartości mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 powołanej ustawy, zamieszczać ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych, stosownie do przepisów art. 95 ust. 1 tej ustawy – str. 91 - 93 protokołu.

3.3.5. Brak kontrasygnaty skarbnika gminy lub osoby przez niego upoważnionej na umowach o zamówienie publiczne na remont drogi gminnej w miejscowości Kępa Borzechowska oraz na budowę budynku gimnazjum w Borzechowie Koloni – etap robót wykończeniowych i wyposażenia obiektu.

Przestrzegać obowiązku kontrasygnowania - przez skarbnika gminy lub osobę przez niego upoważnioną – umów i innych dokumentów potwierdzających czynności prawne, mogące spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, stosownie do przepisów art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) – str. 92 protokołu.

3.3.6. Udzielenie wykonawcy budynku gimnazjum w Borzechowie Koloni – w trybie zamówienia z wolnej ręki – zamówienia na roboty dodatkowe o wartości 703.386,79 zł brutto, w sytuacji gdy wartość zamówienia dodatkowego przekraczała 50% wartości realizowanego zamówienia podstawowego.

Zamówień publicznych udzielać w trybie innym niż przetarg nieograniczony lub ograniczony, wyłącznie w przypadkach określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych, stosownie do przepisów art. 10 ust. 2 tej ustawy, przy czym zamówień w trybie z wolnej ręki udzielać jedynie wtedy, gdy zachodzi co najmniej jedna z okoliczności wskazanych w przepisach art. 67 ust. 1 ustaw.

Zamawiający może udzielić dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówienia z wolnej ręki na wykonanie robót dodatkowych jedynie w przypadku udzielania zamówień nieobjętych zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających łącznie 50 % wartości realizowanego zamówienia, niezbędnych do jego prawidłowego wykonania, których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, jeżeli z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego

wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów lub wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego.

Ustalając wartość zamówień dodatkowych odnosić się do wynagrodzenia wynikającego z umowy na zamówienie podstawowe w ten sposób, że wartość zamówień dodatkowych obliczać od wartości wynikającej z umowy podstawowej – str. 92 protokołu.

*3.3.7. Dokonanie zmian postanowień umowy na budowę budynku gimnazjum w Borzechowie Koloni w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, polegających na zmianie nawierzchni w otoczeniu budynku gimnazjum, w ilości 392,5 m² – z płyt wielootworowych na kostkę betonową, oraz zamianie elementów wyposażenia kuchni – z kuchni gazowej na taboret gazowy - w sytuacji gdy możliwość dokonania takiej zmiany nie była przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
Dokonanie wskazanych wyżej zmian postanowień umowy bez zachowania formy pisemnej.*

Nie dokonywać istotnych zmian postanowień zawartych umów o zamówienia publiczne, w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany, stosownie do przepisów art. 144 ust. 1 Prawa zamówień publicznych.

Zmian umów o zamówienia publiczne dokonywać – pod rygorem nieważności – w formie pisemnej, stosownie do przepisów art. 139 ust. 2 Prawa zamówień publicznych w związku z przepisami art. 648 § 1 i art. 77 § 1 Kodeksu cywilnego. – str. 93 protokołu.

4. W zakresie mienia komunalnego:

4.1. Nieprawidłowe uregulowanie formy władania nieruchomością komunalną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzechowie.

Nieruchomości – niezbędne do wykonywania statutowej działalności jednostek organizacyjnych gminy, nieposiadających osobowości prawnej – przekazywać,

w drodze decyzji, w trwały zarząd, stosownie do przepisów art. 43 ust. 1 i 5, 44 ust. 2 i art. 45 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, mając na uwadze przepisy art. 49a tej ustawy – str. 94 protokołu.

4.2. *Nieprawidłowości w zakresie ewidencjonowania i umarzania środków trwałych, polegające na:*

- wykazywaniu na koncie 011 „Środki trwałe” wartości budynku sali gimnastycznej (1.685.299 zł), mimo przekazania go w 2007 r. w trwały zarząd Szkole Podstawowej w Borzechowie (przy czym w ewidencji analitycznej do konta 011 nie wykazywano tego środka trwałego),
- ujmowaniu na koncie 011 „Środki trwałe” składników majątkowych o wartości jednostkowej niższej niż 3.500 zł oraz stopniowe umarzanie tych składników (niezgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r., obowiązującego do końca 2010 r.),
- ujmowaniu w ewidencji analitycznej środków trwałych w jednej pozycji kilku składników majątkowych (wiat przystankowych), zamiast prowadzenia jej według poszczególnych obiektów inwentarzowych,
- dokonywaniu zapisów w ewidencji analitycznej do konta 011 „Środki trwałe” i 013 „Pozostałe środki trwałe” bez wskazania rodzaju i numeru dowodu źródłowego będącego podstawą zapisu,
- ujęciu w 2009 r. w ewidencji pozostałych środków trwałych składników majątkowych o wartości niższej niż minimalna, określona w przepisach wewnętrznych,
- zaniżeniu w 2009 r. wartości naliczonego umorzenia środków trwałych.

W księgach rachunkowych jednostki na koncie 011 „Środki trwałe” ujmować wyłącznie środki trwałe, w tym otrzymane w zarząd lub użytkowanie, przeznaczone na potrzeby jednostki, podlegające stopniowemu umorzeniu lub amortyzacji, stosownie do przepisów § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. i zasad funkcjonowania tego konta, określonych w załączniku Nr 3 do tego rozporządzenia oraz zasad określonych w przepisach wewnętrznych jednostki; wysięgować wartość środka trwałego przekazanego w trwały zarząd innej jednostce organizacyjnej.

Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przestrzegać obowiązku zapewnienia zgodności sald i zapisów na kontach ksiąg pomocniczych z saldami i zapisami na kontach księgi głównej, stosownie do przepisów art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W ewidencji analitycznej środków trwałych każdy odrębny składnik majątku

ujmować w oddzielnej pozycji, zgodnie z przepisami zawartymi w pkt 1.3. „Podział rodzajowy i zasady klasyfikowania środków trwałych” części I „Objaśnienia wstępne” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać ze wskazaniem rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego, stanowiącego podstawę zapisu, stosownie do przepisów art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

Odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych dokonywać nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do używania, stosownie do przepisów art. 32 ust. 1 tej ustawy.

Na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe” ujmować wyłącznie przedmioty i urządzenia, których wartość początkowa w dniu nabycia przekracza kwotę, o której mowa w załączniku Nr 3 do „Dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości”, stanowiącej załącznik Nr 1 do zarządzenia Wójta Gminy Borzechów Nr 29/2010 z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie ustalenia przyjętych w Urzędzie Gminy zasad rachunkowości – str. 95 - 98, 100 protokołu.

4.3. *Nieprawidłowości przy przeprowadzaniu inwentaryzacji, polegające na:*

- *nieprawidłowym określeniu – w zarządzeniu Nr 80/07 Wójta Gminy Borzechów z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątku gminy na dzień 31 grudnia 2007 r. – terminu zakończenia spisu z natury (do 27 stycznia 2008 r.),*
- *niezachowaniu częstotliwości przeprowadzania inwentaryzacji środków trwałych w drodze spisu z natury,*
- *nieprzeprowadzeniu na koniec 2007, 2008 i 2009 r. inwentaryzacji inwestycji (środków trwałych w budowie),*
- *nieprzeprowadzeniu na koniec 2008 i 2009 r. inwentaryzacji wartości niematerialnych i prawnych oraz przeprowadzeniu na koniec 2007 r. inwentaryzacji tych składników majątku drogą spisu z natury,*
- *nieprzeprowadzeniu na koniec 2007, 2008 i 2009 r. inwentaryzacji materiałów odpisywanych w koszty w momencie ich zakupu (paliwa),*
- *nieobjęciu inwentaryzacją – przeprowadzoną na 31 grudnia 2007 r. – wszystkich gruntów, budynków, budowli, maszyn i urządzeń technicznych oraz środków transportu ujętych w księgach rachunkowych Urzędu Gminy,*
- *naruszeniu przepisów wewnętrznych przy dokumentowaniu inwentaryzacji przeprowadzonej na koniec 2007 r., przez nieponumerowanie arkuszy spisu z natury*

oraz nieobjęcie ich ewidencją druków ścisłego zarachowania.

Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać rzetelną inwentaryzację:

- środków trwałych oraz rzeczowych składników aktywów obrotowych – drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 tej ustawy, mając na uwadze, że termin inwentaryzacji tych składników majątku uważa się za dotrzymany, jeżeli ich inwentaryzację zakończono do 15 dnia następnego roku; pamiętać, że częstotliwość inwentaryzacji nieruchomości zaliczonych do środków trwałych jest zachowana jeśli przeprowadzono ją raz w ciągu 4 lat, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości w związku z art. 3 ust. 1 pkt. 15 tej ustawy
- środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów, inwestycji (środków trwałych w budowie) oraz wartości niematerialnych i prawnych – drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

Arkusze spisu z natury numerować i obejmować ewidencją druków ścisłego zarachowania, stosownie do postanowień § 4 ust. 2 „Instrukcji w sprawie przeprowadzania inwentaryzacji rzeczowych składników majątku w Urzędzie Gminy Borzechów”, stanowiącej załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 29/2010 Wójta Gminy Borzechów z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie ustalenia przyjętych w Urzędzie Gminy zasad rachunkowości – str. 102 - 104 protokołu.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl lub dyskietka) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze, że niezgodne z prawdą zawiadomienie o wykonaniu wniosków jest zagrożone karą grzywny, w myśl przepisów art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Borzechów